

Co to je neziskový sektor

Neziskové organizace jsou vymezeny jako **organizace nevytvářející zisk k přerozdělení mezi jeho vlastníky, správce nebo zakladatele**; mohou zisk vytvořit, ale musí ho zase vložit zpět k rozvoji organizace a plnění jejích cílů.

Neziskový sektor kromě nevládních neziskových organizací zahrnuje i organizace příspěvkové, rozpočtové, odbory, politické strany a hnutí, zájmová sdružení právnických osob, družstva (pokud jsou zřizována za jinými účely než podnikání), nepodnikatelské obchodní společnosti (např. společnosti s ručením omezeným, pokud jsou zřízeny k jiným účelům než podnikání), příp. i právnické osoby zřizované samostatnými zákony (např. Česká akademie věd, Česká televize, Český rozhlas).

Nevládní neziskový sektor v ČR je pestrý v právních formách i v oblastech, ve kterých nevládní neziskové organizace (NNO) působí.

Nevládní neziskové organizace jsou:

- institucionalizovány (jsou v nich alespoň zárodky formální organizovanosti)
- soukromé (jsou institucionálně oddělené od veřejné správy)
- neziskové (případný zisk z činnosti nevracejí svým správcům či zakladatelům)
- samosprávné (jsou schopny řídit samy sebe)
- dobrovolné (dobrovolníci se účastní vlastní činnosti organizace, nebo řídí její záležitosti = správní rady, dozorčí rady)

Právní formy nevládních neziskových organizací:

Občanská sdružení (zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů), v říjnu 2001 bylo registrováno 47 101 občanských sdružení a více jak 29 000 jejich organizačních jednotek s právní subjektivitou.

Obecně prospěšné společnosti (zákon č. 248/1995 Sb., o OPS), v říjnu 2001 bylo registrováno 701 obecně prospěšných společností.

Nadace a nadační fondy (zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech), v říjnu 2001 bylo registrováno 299 nadací a 784 nadačních fondů.

Účelová zařízení církví (zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě víry a postavení církví a náboženských společností), v květnu 2001 provozovaly registrované církve 167 účelových zařízení s vlastní právní subjektivitou.

Oblasti působení NNO:

- kultura, ochrana památek, umění
- výzkum a vzdělávání
- zdravotní péče a sociální služby
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova
- ochrana lidských práv
- komunitní rozvoj
- práce s dětmi a mládeží
- rekreace, sport, tělovýchova
- ostatní (např. podpora neziskového sektoru, jeho PR, informační služby, podpora dárcovství a dobrovolnictví)

Připravila Zuzana Ježková, ICN, o.p.s. v květnu 2001, aktualizováno v květnu 2002.